

SPORTISTA

ROKASGRĀMATA

2015

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**

play true

PUBLISHED BY:

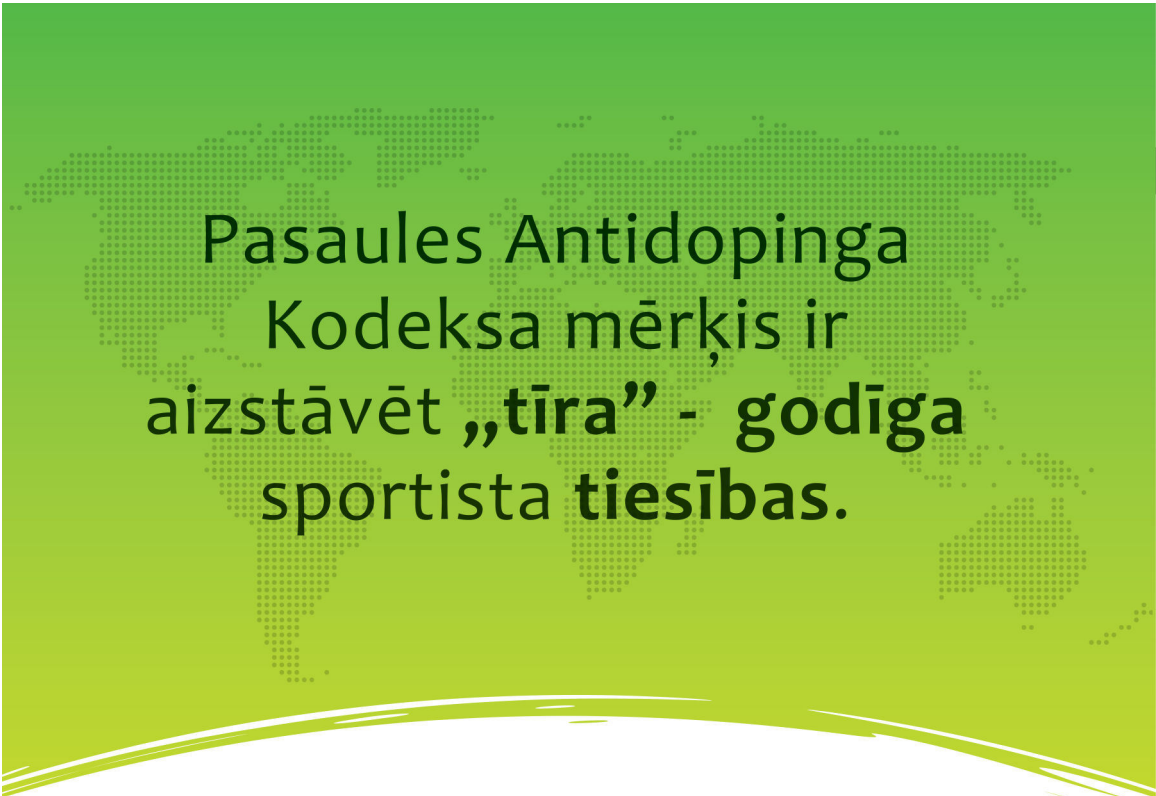
World Anti-Doping Agency
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7

wada-ama.org

+1 514 904 9232

SATURS

1. DAĻA	PRIEKŠVārds	P. 2
2. DAĻA	PASAULES ANTIDOPINGA KODEKSS	P. 3
3. DAĻA	ANTIDOPINGA KODEKSA PIELIETOJUMS.....	P. 3
4. DAĻA	TIESĪBAS UN PIENĀKUMI	P. 5
5. DAĻA	KAS IR DOPINGS?	P. 6
6. DAĻA	AIZLIEGTO VIELU SARAKSTS	P. 10
7. DAĻA	TERAPEITISKĀS LIETOŠANAS ATĻAUJAS (TUE)	P. 12
8. DAĻA	DOPINGA KONTROLE, PARAUGU SAVĀKŠANA, ANALĪZE	P. 13
9. DAĻA	ANTIDOPINGA NOTEIKUMU PĀRKĀPUMU SEKAS	P. 16
10. DAĻA	ATPAKAĻ NĀKOTNĒ	P. 20
1. PIELIKUMS	PARAUGU SAVĀKŠANAS PROCESS	P. 22
2. PIELIKUMS	B PARAUGA APSTRĀDES PROCESS	P. 27

Pasaules Antidopinga Kodeksa mērķis ir aizstāvēt „tīra” - godīga sportista tiesības.

1 PRIEKŠVārDS

Pasaules Antidopinga Kodeksā (turpmāk – Kodekss) ir izklāstīti noteikumi, kas sportistam ir jāievēro. Šī rokasgrāmata palīdzēs tos saprast.

*Šī rokasgrāmata
ir tikai palīgs un
neaizstāj
Kodeksu.*

Tomēr jāatceras, ka rokasgrāmata ir tikai un vienīgi palīgs; tā neaizstāj Kodeksu, kurā rakstītais vienmēr ir noteicošais, jo tikai Kodekss ir juridiski saistošs dokuments.

Kodeksa pirmajās lappusēs tiek atgādināta sporta vērtību nozīmīgā loma. Šīs vērtības ir visu antidopinga profilakses programmu pamats, kuru mērķis ir novērst tīšu vai netīšu aizliegto vielu vai metožu lietošanu, kā arī citu antidopinga noteikumu pārkāpumu veikšanu.

2 KODEKSS

Kas ir Pasaules Antidopinga

Kodekss?

Kodekss ir antidopinga sistēmas pamats. Olimpiskā kustība, nacionālās antidopinga organizācijas, kā arī dažādas sporta federācijas visā pasaulē ir apstiprinājušas Pasaules Antidopinga kodeksu. Pateicoties UNESCO Starptautiskajai konvencijai pret dopingu sportā, Pasaules Antidopinga kodekss tiek atzīts vairāk nekā 170 valstīs.

Kodekss pirmo reizi stājās spēkā 2004.gada jūlijā. Pirmie grozījumi tika apstiprināti 2009.gada 1. janvārī. Savukārt, otrie grozījumi ir spēkā no 2015.gada 1.janvāra.

Kodeksa un ar to saistīto starptautisko standartu pilna versija angļu un franču valodas ir atrodama Pasaules Antidopinga Aģentūras (World Anti-Doping Agency) mājaslapā, savukārt latviešu valoda – Valsts sporta medicīnas centra Antidopinga nodaļas mājaslapā www.antidopings.lv.

Lai detalizētāk izklāstītu Kodeksa prasības un noteiktu, kā tās ieviešamas praksē, Pasaules Antidopinga Aģentūra (WADA) ir izstrādājusi Starptautiskos standartus dažādās tehniskās un praktiskās jomās, izveidojot aizliegto vielu un metožu sarakstu, standartus dopinga pārbaudēm un izmeklēšanai, paredzot terapeitiskās lietošanas izņēmumu atļaujas, nosakot vienotas prasības laboratorijām un aizsargājot cilvēka privātumu un personīgo informāciju.

3

KODEKSA PIELIETOJUMS

Kas ir kodeksa mērķauditorija?

1. Ja Tu esi Latvijas izlases sportists, Kodekss noteikti attiecas uz Tevi. Tu vari būt gan „starptautiska līmeņa” sportists, ja Tavi sasniegumi atbilst Tava sporta veida starptautiskās federācijas noteiktajām prasībām, gan nacionālā līmeņa sportists, ja Tava sporta veida Latvijas federācija ir atzīta atbilstoši Sporta likumam.
2. Ja Tu piedalies atzīto sporta federāciju sacensībās un esi kādas sporta organizācijas biedrs, arī Tev ir jāievēro Kodeksa noteikumi, jo Tevi var pārbaudīt Valsts Sporta medicīnas centra Antidopinga nodaļas darbinieki. Un, ja Tev konstatēs pozitīvu dopinga analīzi, vai Tu mēģināsi krāpties dopinga kontroles laikā, vai veiksi citu antidopinga noteikumu pārkāpumu, Tev piemēros Kodeksā noteiktās soda sankcijas.
3. Ja Tu nepiedalies sacensībās, bet iesaisties tikai aktīvās atpūtas vai fitnesa aktivitātēs, Antidopinga nodaļa var brīvība izlemt vai un kā Kodeksa noteikumi Tev tiks piemēroti, piemēram, izglītības un informācijas pasākumi.

Kā sportistam Tev ir noteiktas tiesības un pienākumi:

- > Tev jāzina un jāievēro visi antidopinga noteikumi.
- > Tev jāuzņemas atbildība par to, ko Tu ēd un dzer un visu pārējo, kas iekļūst Tavā organismā. Būtisks noteikums – ja kaut kas tiks atrasts Tavā organismā, Tu būsi atbildīgs par to. Juridiskajā valodā to sauc par „atbildību neatkarīgi no vainas”.
- > Tev ir jābūt pieejamam un gatavam dopinga kontrolei.
- > Tev jāinformē ārstniecības personas, ka Tev nedrīkst nozīmēt aizliegtās dopinga vielas un pielietot aizliegtās metodes, ja nav īpašu izņēmumu, kas aprakstīti 7.daļā. Tev ir jāuzņemas atbildība par to, lai Tev veiktā ārstēšana atbilst Kodeksa prasībām.
- > Tev jāsadarbosies ar antidopinga organizācijām, lai palīdzētu antidopinga noteikumu pārkāpumu izmeklēšanā.
- > Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 21.1. punktu.

Treneri, sporta pedagogi, menedžeri, aģenti un cits atbalsta personāls bieži ir kā paraugs sportistam. Arī viņiem ir noteiktas tiesības un pienākumi:

- > Jāzina un jāievēro antidopinga politika un noteikumi, kas attiecas uz viņiem vai uz sportistu, kas ir viņu uzraudzībā.
- > Jāsadarbosies ar dopinga kontroles veicējiem.
- > Ar savu darbu un vārdiem jāveicina tīra un godīga sporta filozofiju.
- > Jāsadarbosies ar antidopinga organizācijām, lai izmeklētu antidopinga noteikumu pārkāpumus.
- > Jāievēro, ka nedrīkst izmantot vai glabāt aizliegtās dopinga vielas vai metodes, ja nav pamatota iemesla.
- > Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 21.2. punktu.

5 KAS IR DOPINGS?

Kodeksā tiek īpaši norādīts, ka Tu kā sportists esi atbildīgs par to, lai zinātu, kādi ir antidopinga noteikumu pārkāpumi.

Pārkāpumi ietver daudz vairāk nekā tikai pozitīvu dopinga kontroles analīzi.

Šie pārkāpumi ietver daudz vairāk nekā tikai pozitīvu dopinga kontroles analīzi, kas Kodeksā tiek dēvēts par „nelabvēlīgu analīžu rezultātu”.

Piemēram, antidopinga noteikumu pārkāpums ir arī aizliegto dopinga vielu glabāšana un dopinga metožu izmantošana.

Tomēr ir arī citi antidopinga noteikumu pārkāpumi. Kodeksā tie tiek izklāstīti:

- > Manipulācijas vai centieni manipulēt ar dopinga kontroles rezultātiem. Piemēram, apzināti traucējot dopinga kontrolerim, iebiedējot potenciālos lieciniekus vai bojājot paraugu, pievienojot tam kādu vielu. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.5. sadaļu.
- > Aizliegto vielu vai metožu glabāšana. Nav atļauts pirkt vai turēt īpašumā aizliegtās dopinga vielas, ar mērķi nodot tās draugam vai radniekam, izņemot dažus ļoti ierobežotus un pamatotus medicīniskos gadījumus, piemēram, pērkot insulīnu bērnam, kurš slimo ar cukura diabētu. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.6. sadaļu.
- > Aizliegto vielu vai metožu tirdzniecība vai tirdzniecības mēģinājums. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.7. sadaļu.
- > Aizliegto vielu vai metožu došana vai došanas mēģinājums sportistam. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.8. sadaļu.
- > Līdzdalība. Tā ietver plašu darbību spektru: palīdzēšana, iedrošināšana, atbalstīšana, kūdišana, sazvērestība, piesegšana vai cita veida līdzdalība, kas ietver citas personas antidopinga noteikumu pārkāpumu vai pārkāpuma mēģinājumu. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.9. sadaļu.
- > Aizliegta biedrošanās. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.10. sadaļu.
- > Neatrasšanās norādītajā laikā vai vietā. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.4. sadaļu.
- > Izvairīšanās, atsacīšanās nodot dopinga kontroles paraugu vai dopinga kontroles parauga nesniegšana. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.3. sadaļu.

Tev jāapzinās, ka antidopinga noteikumu pārkāpums var tikt pierādīts ar jebkuriem ticamiem līdzekļiem. Tie ir gan laboratorijas analītiskie rezultāti, gan citi pierādījumi, kurus sauc par „neanalītiskiem” piemēram, sportista bioloģiskā pase, atzīšanās, liecinieku liecības un dažāda veida dokumenti (receptes, ieraksti sociālajos tīklos, bankas kontu izraksti, čeki u.tml.).

Vai Tavs nodoms pārkāpt antidopinga noteikumus ir svarīgs?

Kā jau iepriekš minēts, Tev ir jābūt atbildīgam – Tu esi atbildīgs neatkarīgi no vainas par visu, kas ir nokļuvis Tavā organismā. Tev nav noteikti nepieciešams izrādīt velmi vai vainas izjūtu, būt nolaidīgam vai tīši lietot aizliegto vielas, lai tiktu pierādīts antidopinga noteikumu pārkāpums.

Antidopinga noteikumu pārkāpumu neattaisno nedz tas, ka ārsts, treneris vai kāds cits no personāla vai komandas ir iedevis Tev aizliegto vielu; nedz arī tas, ka aizliegtā viela netika norādīta uz produkta etiķetes; nedz tas, ka aizliegtā viela vai metode tik un tā nebūtu uzlabojusi Tavu sportisko sniegumu.

Ja Tu lieto vai mēģini lietot aizliegto vielu vai metodi, tas ir dopings. Nav būtiska lietošanas vai lietošanas mēģinājuma „izdošanās” vai „neizdošanās”. Tas tiek uzskatīts par dopinga. Sīkākai informācijai skatīt Kodeksa 2.1. un 2.2. sadaļu.

Ja Tu neesi pārliecināts, kas ir medikamenta sastāvā, nelieto to! Nezināšana nekad nebūs attaisnojums.

Kā ar uztura bagātinātājiem?

Daudzās valstīs uztura bagātinātāju uzraudzība var būt ļoti pavirša. Nav nekas neparasts, ka veselīgas pārtikas veikalos un internetā tiek izplatīti uztura bagātinātāji, kas satur aizliegtās vielas, kuras netiek norādītas uz produkta etiķetes. Pēdējos gados ievērojams skaits pozitīvu dopinga kontroles analīžu tiek saistīts ar uztura bagātinātājiem, kas piesārņoti ar dopinga vielām.

Pēdējos gados reģistrēts liels gadījumu skaits, arī Olimpiskajās spēles, kad sportistiem dažādos sporta veidos konstatēta pozitīva dopinga kontroles analīze, lietojot aizliegto vielu - stimulantu metilheksamīnu (MHA). Šis stimulants var būt atpazīstams arī kā 1,3-dimetilamilamīns vai DMAA. To sauc arī par gerāniju sakņu ekstraktu vai gerāniju eļļu (kaut gan tas patiesībā nav cēlies no gerāniju eļļas vai augiem). Šie nosaukumi var būt vai arī nebūt uzrakstīti uz produkta etiķetes. Uzrakstu „metilheksamīns” reti kad var manīt uz produkta etiķetes, lai gan tas ir aizliegto vielu sarakstā.

Tev jābūt uzmanīgam, lietojot produktus, kas palīdz uzraudzēt muskuļus, ātri atjaunoties pēc slodzēm, nodrošina organismam papildus enerģiju vai palīdz zaudēt svaru. Ja Tava dopinga kontroles analīze būs pozitīva pēc nepareizi marķētu uztura bagātinātāju lietošanas, Tu par to būsi pilnībā atbildīgs. Labākais padoms: Tev nevajadzētu lietot uztura bagātinātājus, ja Tev ir kaut mazākās šaubas par to, kādas vielas varētu būt to sastāvā.

Tev nevajadzētu lietot uztura bagātinātājus, ja Tevi māj kaut mazākās šaubas par to, kādas vielas ir šī produkta sastāvā.

Noteikumi par sportista atrašanās vietu

Galvenais mērķis sportista atrašanās vietas informācijas pieprasīšanai ir atvieglot ārpussacensību dopinga kontroles veikšanu.

Iepriekš nepieteikta dopinga kontrole ir efektīvas antidopinga programmas pamats.

Izmantojot šo informāciju, dopinga kontrolieriem Tevi viegli atrast un ierasties bez iepriekšēja brīdinājuma, tādējādi palielinot iespēju pieķert sportistu, kas ir lietojis aizliegtās vielas. Iepriekš nepieteikta dopinga kontrole ir efektīvas antidopinga programmas pamats.

Precīzu savas pašreizējās atrašanās vietas ir jāsniedz tikai tiem sportistiem, kas iekļauti "Pārbaudāmo sportistu reģistrā", un šādu sportistu nav daudz.

Ja Tu saņem paziņojumu, ka Tu esi iekļauts „Pārbaudāmo sportistu reģistrā” (RTP) , Tev ik ceturksni ir jāsniedz informācija par precīzu savas atrašanās vietu, regulārajām nodarbībām (treniņiem) un jānorāda 1 stundas intervāls katru dienu, kad Tev jābūt pieejamam dopinga kontrolei. Šī informācija ir jāpapildina ikreiz, kad tā mainās.

- > **Ja Tu ik ceturksni neatjauno informāciju par savu atrašanās vietu, Tu neesi ievērojis nosacījumus par informācijas sniegšanu.**
- > **Ja Tu neatrodies norādītajā atrašanās vietā laika periodā, ko esi norādījis, Tu neesi ievērojis nosacījumus par pieejamību dopinga kontrolei.**

Tu drīkst apstrīdēt apgalvojumu, par to, ka neesi sniedzis informāciju vai neesi bijis pieejams dopinga kontrolei, sniedzot pamatotus paskaidrojumus attiecīgajai antidopinga organizācijai - Antidopinga nodaļai vai starptautiskajai federācijai. Ja šie paskaidrojumi nebūs pietiekami, Tu saņemsi brīdinājumu. Ja 12 mēnešu laikā Tu 3 reizes saņemsi brīdinājumus par to, ka neesi sniedzis informāciju par savu atrašanās vietu vai neatrodies norādītajā atrašanās vietā dopinga kontroles brīdī, Tu esi veicis antidopinga noteikumu pārkāpumu.

Ja Tu esi komandas sportists un esi iekļauts pārbaudāmo sportistu reģistrā, Tev ir tādi paši pienākumi kā sportistiem, kas sacenšas individuālajos sporta veidos.

Sportisti, kas piedalās kā komandu, tā arī individuālajā sportā **var pilnvarot** savu treneri, menedžeri vai kādu citu personu aizpildīt informāciju par sportista atrašanās vietu. Tomēr, neskatoties uz to, kas sniedz informāciju par sportista atrašanās vietu, **par precīzu, pilnīgu un pareizu informācijas sniegšanu atbild tikai un vienīgi pats sportists.**

Antidopinga organizācijā var tikt iesniegtas arī visas komandas atrašanās vietas tajos brīžos, kad tiek veikti kopīgi pasākumi (treniņi, nometnes, spēles u.tml.). Skatīt Starptautiska pārbaudes un izmeklēšanas standarta (ISTI) 4.8.2. punktu.

Antidopinga organizācijas var pieprasīt dažiem sportistiem, kas nav pārbaudāmo sportistu reģistrā, iesniegt mazāk detalizētu informāciju par savu atrašanās vietu. Ja Tu esi viens no šiem sportistiem, tad nepilnīgi sniegtā informācija par atrašanās vietu netiek uzskatīta par antidopinga noteikumu pārkāpumu, kaut gan antidopinga organizācija var paredzēt cita veida sodus.

Kas ir aizliegtā biedrošanās?

Ir bijuši gadījumi, kad daži augsta līmeņa sportisti nepārtrauca sadarbību ar treneriem vai citām personām, kam piemēroti sodi par antidopinga noteikumu pārkāpumiem vai kuri ir krimināli tiesāti par dopinga vielu izplatīšanu.

Pasaules Antidopinga kodeksa jaunākās izmaiņas, kas stājās spēkā 2015. gadā, nosaka, ka sadarbošanās ar šādām personām pat pēc īpaša paziņojuma saņemšanas, kurā sportists tiek brīdināts nesadarboties ar konkrēto personu, tiek uzskatīts par antidopinga noteikumu pārkāpumu.

DETALIZĒTĀK:

Tu nedrīksti sadarboties ar treneriem, ārstiem vai tiem, kas ir sodīti par antidopinga noteikumu pārkāpumu vai tikuši disciplināri, administratīvi vai krimināli notiesāti saistībā ar dopingu.

Daži šāda veida aizliegtas biedrošanās piemēri ir konsultēšanās par treniņu metodēm un taktiku, sporta uzturu, kā arī medicīniskas palīdzības saņemšanu, un ārstēšanos un recepšu izrakstīšanu. Sportista atbalsta personas ir arī sportista aģenti vai pārstāvji, tātad arī biedrošanās ar aizliegtām personām šajās jomās ir sodāma. Aizliegtās biedrošanās procesam nav obligāti jāietver samaksas veikšana par šādām konsultācijām.

Šis aizliegums nav spēkā gadījumos, kad saistība nav profesionālā sporta ietvaros. Piemēram, vecāku – bērna vai vīra – sievas attiecības. Sīkākai informācijai, skatīt Antidopinga Kodeksa 2.10. sadaļu.

6 AIZLIEGTAIS SARAKSTS

Kuras vielas un metodes ir aizliegtas?

Pasaules antidopinga aģentūra (WADA) ir izveidojusi aizliegto vielu un metožu sarakstu, kas periodiski un vismaz reizi gadā tiek atjaunots. Katru gadu atjaunotais saraksts stājas spēkā ar 1.janvāri, bet tas ir pieejams jau dažus mēnešus pirms 1. janvāra WADA mājaslapā un Antidopinga nodaļas mājaslapā latviešu valodā.

Tu esi atbildīgs par to, lai Tu zinātu vielas un metodes, kas ir aizliegtajā sarakstā.

Sarakstā visas vielas ir sadalītas 2 daļās:

1. vielas, kas ir aizliegtas vienmēr (sacensībās un ārpus tām);
2. vielas, kas ir aizliegtas sacensībās (periods ir atšķirīgs dažādiem sporta veidiem, bet bieži vien tas ietver 24 h periodu).

Vielas, kas aizliegtas vienmēr, ir, piemēram, hormoni, anaboliskie līdzekļi, eritropoētīns (EPO), beta-2 agonisti, maskējošie līdzekļi un diurētiķi.

Vielas, kas aizliegtas tikai sacensībās, ir, piemēram, stimulantu, marihuāna, narkotikas un glikokortikosteroīdi.

Dopinga **metodes** ir aizliegtas vienmēr, piemēram, asins pārlišana, manipulācijas ar asinīm un to komponentiem, kā arī dažos gadījumos intravenozās injekcijas.

Kāda ir atšķirība starp vielām, kas ir aizliegtas vienmēr un vielām, kas aizliegtas tikai sacensībās?

Aizliegts vienmēr, nozīmē aizliegts visu gadu - gan treniņos, gan sacensībās. Tādas vielas ir, piemēram, anabolie steroīdi, kuriem ir ilglaicīga iedarbība uz sportistu sasniegumu uzlabošanu vai maskējošās vielas, kuras var tikt izmantotas, lai slēptu pēdas, kad lietotas aizliegtās vielas.

Turpretim, sacensībās aizliegto vielu lietošana ārpus sacensību laikā netiek uzskatīta par antidopinga noteikumu pārkāpumu, izņemot gadījumus, kad aizliegtā viela tiek atrasta sportista organismā sacensību laikā. Lai būtu skaidrs, jāatceras, ka daudzas vielas var palikt Tavā organismā uz ilgu laiku. Ja Tava dopinga kontroles analīze sacensībās uzrāda pozitīvu rezultātu par aizliegto vielu, kuru Tu lietoji ārpus sacensību periodā, kad šī viela nebija aizliegta, tas tāpat būs antidopinga noteikumu pārkāpums.

Vai aizliegtās vielas ir sastopamas plaši izplatītos medikamentos?

Jā! Jebkuru plaši izplatītu medikamentu sastāvā, arī bezrecepšu pretsāpju, saaukstēšanās, pretgripas līdzekļos, var būt aizliegtās dopinga vielas.

Detalizētāku informāciju var atrast Antidopinga nodaļas mājas lapā www.antidopings.lv, starptautisko federāciju vai citu valstu Antidopinga organizāciju informatīvajos materiālos.

7 TERAPEITISKĀS LIETOŠANAS IZŅĒMUMI (TUE)

Viens no antidopinga pasākumu galvenajiem uzdevumiem ir aizsargāt Tavu veselību.

Tomēr var būt gadījumi, kad Tev veselības apsvērumu dēļ jālieto aizliegtās vielas vai metodes. Saskaņā ar Antidopinga kodeksu Tu to vari darīt. Tikai šajā gadījumā Tev ir jāsaņem tā saucamā Terapeutiskās lietošanas izņēmumu (TUE) atļauja.

Tev ir jāizpilda šādi kritēriji, lai tiktu piešķirta TUE atļauja: jāpierāda, ka aizliegtās vielas vai metodes lietošana ir nepieciešama Tavai veselībai; pēc aizliegtās vielas vai metodes lietošanas sportiskajam sniegunam nevajadzētu būt augstākam kā tas būtu pie normālas veselības; jāpierāda, ka nav citas terapeitiskas alternatīvas aizliegto vielu vai metožu lietošanai.

Viens no antidopinga pasākumu galvenajiem uzdevumiem ir aizsargāt Tavu veselību.

Pasaules un valsts mēroga sportistiem jāsaprot vēl viens būtisks noteikumu aspekts: TUE atļauja ir jāsaņem iepriekš, nevis ar atpakaļejošu datumu, izņemot situācijas, kad aizliegtās vielas vai metodes bijis nepieciešams saņemt neatliekamajos gadījumos vai ārkārtas situācijās. Skatīt Kodeksa 4.3 sadaļu par Terapeutisko lietošanas izņēmumu Starptautiskajiem standartiem (ISTUE).

Pārsvārā visiem Latvijas sportistiem TUE atļaujas piešķir Latvijas Antidopinga nodaļa. Dažos gadījumos augsta līmeņa sportistiem ir jāpieprasa TUE atļaujas savā starptautiskajā federācijā. Olimpiskajās spēlēs un citās liela mēroga sporta sacensībās var tikt piešķirtas TUE atļaujas tieši šim pasākumam. Skatīt Antidopinga Kodeksa 4.4 punktu.

Lai noskaidrotu vai Tev jāiesniedz jauns pieteikums vai iepriekš piešķirtā TUE atļauja atkārtoti jāapstiprina, Tev jāsaņem ar Antidopinga nodaļu vai starptautisko federāciju. Antidopinga nodaļa Tev palīdzēs izprast visu procedūru.

TUE atļauja ir jāsaņem iepriekš, nevis ar atpakaļejošu datumu.

Nekad neuztver kā pašsaprotamu to, ka Latvijā izsniegta TUE atļauja automātiski tiks atzīta starptautiskā līmenī. Ja Tev ir kādas šaubas, sazinies ar Antidopinga nodaļu, starptautisko federāciju vai sporta sacensību organizatoriem.

Šī procesa skaidrojošā diagramma atrodama ISTUE 1.pielikumā.

8 DOPINGA KONTROLE, PARAUGU SAVĀKŠANA UN ANALĪZE

Ja pilnvarots dopinga kontrolieris ir uzaicinājis Tevi nodot paraugu dopinga kontrolei, Tev tas ir jādara.

Jebkurai antidopinga organizācijai, kurai sportists ir pakļauts – Antidopinga nodaļa, starptautiskā federācija, tās valsts antidopinga organizācija, kurā sportists atrodas, ir tiesības jebkurā laikā un jebkurā vietā paņemt sportista urīna un/vai asins paraugu antidopinga kontrolei.

Kas ir tiesīgs veikt dopinga kontroli?

Katras valsts **nacionālajai antidopinga organizācijai** (Latvijā – Antidopinga nodaļa) ir tiesības veikt kontroli šādiem sportistiem:

1. kuri ir attiecīgās valsts pilsoņi, iedzīvotāji vai valsts sporta organizācijas oficiāli biedri;
2. kuri atrodas valstī, kurā darbojas attiecīgā nacionālā antidopinga organizācija;
3. par kuriem starptautiskās federācijas noteikumi devuši papildus pilnvarojumu.

Starptautiskajai organizācijai ir tiesības veikt kontroli sportistiem, kuri ir pakļauti tās noteikumiem:

1. tai skaitā pār sportistiem, kas sacenšas noteiktās starptautiskās sacensības un
2. pār sportistiem, kas ir starptautiskās federācijas biedri (vai arī tieši un netieši starptautiskās federācijas locekļi).

Lielo sporta pasākumu organizatoriem, galvenokārt, ir pilnvaras pār sportistiem, kas piedalās viņu organizētajā sporta pasākumā.

Pasaules Antidopinga aģentūra (WADA) parasti neierosina dopinga kontroles veikšanu, bet tai ir pilnvaras to pārraudzīt. Pasākumos, kur WADA ierosina dopinga kontroles veikšanu, faktisko darbību tā uztic citām antidopinga organizācijām.

Parauga savākšanas process ir standartizēts. Sīkākai informācijai par procesa norisi un Tavām tiesībām procesa laikā, skatīt šīs rokasgrāmatas 1. pielikumu.

Lai dopinga kontroles paraugā konstatētu aizliegtās vielas un attiecīgi tiktu reģistrēts antidopinga noteikumu pārkāpums, dopinga kontroles paraugus var analizēt tikai tās laboratorijas, kuras WADA ir akreditējusi vai īpaši apstiprinājuši. Vairāk par Tavām tiesībām izmantot parauga B daļas analīzi, kad parauga A daļai apstiprināts nelabvēlīgu analīžu rezultāts, skatīt šīs rokasgrāmatas 2. pielikumu.

Cik ilgi dopinga kontroles paraugi tiek

uzglabāti?

Dopinga kontroles paraugi var tikt sasaldēti, uzglabāti un atkārtoti analizēti 10 gadu garumā.

Dopinga kontroles paraugi var tikt sasaldēti, uzglabāti un atkārtoti analizēti 10 gadu garumā. Tehnoloģijas mūsdienās strauji attīstās. Dažas aizliegtās vielas un metodes, kuras pašlaik nevar pierādīt, iespējams varēs pierādīt nākotnē. Apziņa, ka dopinga kontroles paraugi var tikt pakļauti tālākai analīzei nākotnē, ir spēcīgs pretarguments

tiem, kas apsver iespēju lietot dopingu.

Turklāt paraugus, kuri vairs netiek izmantoti dopinga kontroles procesā, var anonīmi izmantot kvalitātes kontrolei, tos var iznīcināt, vai izmantoti pētījumiem, ja iepriekš esi devis rakstisku piekrišanu, to atzīmējot dopinga kontroles anketā.

Atgriešanās sportā pēc pārtraukuma

Ja Tu esi pārtraucis dalību sportā, laika kad biji iekļauts Antidopinga nodaļas vai starptautiskās federācijas Pārbaudāmo sportistu reģistrā, Tev sešus mēnešus pirms atgriešanās sporta jāiesniedz rakstveida paziņojums, lai Tu varētu piedalīties sacensībās. Šo sešu mēnešu periodā Tev ir jāpakļaujas antidopinga noteikumiem un jābūt pieejamam dopinga kontrolei pirms Tev atkal tiek atļauts startēt sacensībās.

Atsevišķos gadījumos, kad šis nosacījums ir acīmredzami netaisnīgs, Pasaules Antidopinga aģentūra var atļaut Tevi piedalīties sacensībās. Skatīt Antidopinga kodeksa 5.7. sadaļu.

Ja Tu esi pārtraucis sportista karjeru, kamēr Tu joprojām esi pārbaudāmo sportistu reģistrā, sešus mēnešus iepriekš Tev ir jāiesniedz rakstveida paziņojums par savu vēlmi atgriezties sacensībās.

Kas ir ADAMS?

ADAMS (Anti-Doping Administration & Management System) ir Pasaules Antidopinga aģentūras antidopinga datu bāzu pārvaldības sistēma drošā tīmekļa vidē. ADAMS saglabā ziņas par sportistiem veikto pārbaūžu laboratorijas rezultātiem, sportistu atrašanās vietām, terapeitiskās lietošanas atļaujām un antidopinga noteikumu pārkāpumiem. Šī datubāze atvieglo antidopinga organizāciju ikdienas darbu un nodrošina informācijas apmaiņu ar citām organizācijām, lai veicinātu dopinga kontroļu efektivitāti un caurspīdīgumu.

ADAMS tika izstrādāts un regulāri tiek uzlabots, lai padarītu Tavu dzīvi vieglāku.

Tu vari piekļūt savai informācijai ADAMS sistēmā. Antidopinga nodaļa piešķirs Tev pieejas datus vai palīdzēs sazināties ar atbildīgajām personām starptautiskajā federācijā, kas atbild par taviem datiem ADAMS sistēmā. Taviem datiem var piekļūt tikai nacionālās antidopinga nodaļas darbinieki un ierobežots skaits starptautiskās federācijas un WADA darbinieku. ADAMS daudzlīmeņu piekļuves sistēma aizsargā datu drošību un konfidencialitāti.

9 ANTIDOPINGA NOTEIKUMU PĀRKĀPUMU SEKAS

Antidopinga noteikumu pārkāpumu sekas ietver sacensību rezultātu anulēšanu, diskvalifikācijas perioda noteikšanu, obligātu Tava pārkāpuma publicēšanu un, iespējams, naudas sodus. Gadījumā, ja Tavā organismā atradies ar likumu aizliegta narkotiska vai psihotropa viela, Antidopinga nodaļa par to paziņos tiesībsargājošām iestādēm, un Tev var piemērot administratīvu vai pat kriminālu sodu.

SACENSĪBU REZULTĀTU ANULĒŠANA

Individuālajos sporta veidos antidopinga noteikumu pārkāpums paredz arī sacensību rezultātu anulēšanu. Skatīt 9.sadaļu Antidopinga kodeksā.

Ko nozīmē rezultātu anulēšana?

Tas nozīmē sacensību rezultātu anulēšanu, kā arī medaļu, punktu un balvu zaudēšanu. Tavi rezultāti citās sacensībās tajā pašā pasākumā – piemēram, Olimpiskajās Spēlēs – arī var tikt anulēti. Skatīt 10.1. sadaļu Antidopinga kodeksā.

Parasti citās sacensībās iegūtie rezultāti tiek anulēti ar atpakaļejošu datumu, ja vien taisnīguma principi nenosaka savādāk. Rezultātus anulē no antidopinga noteikumu pārkāpuma datuma (piemēram, no pozitīvas dopinga kontroles parauga savākšanas datuma) līdz pagaidu aizlieguma piedalīties sacensībās sākumam vai diskvalifikācijas termiņa sākumam. Skatīt 10.8. sadaļu Antidopinga kodeksā.

DISKVALIFIKĀCIJA

Diskvalifikācija jeb aizliegums piedalīties sacensībās nozīmē to, ka Tu nevari piedalīties nevienas starptautiskās federācijas, tās nacionālo federāciju vai klubu rīkotajās jebkāda veida sacensībās vai aktivitātēs. Tostarp Tu nedrīksti piedalīties sava kluba vai komandas treniņos vai izmantot iespējas un iekārtas, kas ir saistītas ar Tavu klubu vai komandu.

Turklāt Tu nedrīksti piedalīties sacensībās, kuras organizē Starptautiskā Olimpiskā komiteja, Starptautiskā Paralimpiskā komiteja, Nacionālā Olimpiskā komiteja vai ar tām saistītās organizācijas.

Tāpat Tu nedrīksti piedalīties profesionālās līgas, starptautisko vai nacionālā līmeņa jebkāda veida pasākumu organizēšanā, vai elites vai nacionālā līmeņa jebkāda veida sporta aktivitātēs, kuras finansē nacionālā organizācija. Skatīt 10.12.1. sadaļu Antidopinga kodeksā.

Cik ilgs ir diskvalifikācijas periods?

Pasaulē valda stingra vienprātība, ka sportistiem, kuri ar iepriekšēju nodomu pārkāpj antidopinga noteikumus, tiek piespriesta 4 gadu diskvalifikācija.

Vai tie vienmēr ir 4 gadi?

Nē!

Vai par antidopinga noteikumu pārkāpumu var nepiešķirt diskvalifikāciju?

Jā – bet tikai gadījumos, kad sportists spēj pierādīt, ka pārkāpums nav bijis viņa vainas vai nolaidības dēļ.

Izņēmuma gadījumos, kad sportista organismā atklāta dopinga sarakstā iekļautā īpaša viela un sportista vaina ir bijusi nenozīmīga, sportistam var tikt piešķirts brīdinājums. Tas pats attiecas, ja sportists ir lietojis piesārņotus produktus, piemēram, uztura bagātinātājus, kas satur uz produkta etiķetes vai internetā pieejamajā informācijā nenorādītas aizliegtās dopinga vielas.

No kādiem faktoriem ir atkarīgs diskvalifikācijas perioda ilgums?

No pārkāpuma veida, no aizliegtās vielas vai metodes, kas lietotas, no sportista rīcības un no sportista vainas pakāpes.

KĀDA IR ŠO NOSACĪJUMU SAVSTARPĒJĀ SAKARĪBA?

Pamatnoteikumi par aizliegto vielu lietošanu vai klātbūtni dopinga kontroles paraugā ir šādi:

Ja Tu esi mērķtiecīgi krāpies, neatkarīgi no lietotās aizliegtās vielas, diskvalifikācijas periods ir 4 gadi.

Citos gadījumos diskvalifikācijas ilgums ir divi gadi. Ja Tava vaina vai nolaidība nav pierādīta, diskvalifikācijas periods var tikt samazināts par 1 gadu (minimālais diskvalifikācijas periods 1 gads).

Ja Tu vari pierādīt, ka pārkāpums, kad lietotas aizliegtās vielas vai piesārņoti produkti, nav noticis Tavas vainas vai nolaidības dēļ, diskvalifikācijas periods var tikt samazināts no 2 gadiem līdz brīdinājumam (atkarīgs no vainas pakāpes).

Sīkāku informāciju par diskvalifikācijas perioda saistību ar antidopinga noteikumu pārkāpumu skatīt Antidopinga kodeksa 10.3. sadaļā.

Sadarbība un būtiska palīdzība

Sadarbība ar sportistiem un personām, kas atzīst savas kļūdas un vēlas palīdzēt atklāt antidopinga noteikumu pārkāpumus ir ārkārtīgi nozīmīga tīra sporta principu ievērošanā.

Pasaules Antidopinga kodekss šādu rīcību uzskata par īpašiem apstākļiem.

Diskvalifikācijas periods var tikt samazināts (līdz pat pusei no citādi piemērojamā diskvalifikācijas perioda), ja sportists brīvprātīgi atzīstas dopinga lietošanā pirms antidopinga organizācija paziņo par noteikumu pārkāpumu un tad, ja sportista atzīšanās ir vienīgais drošais pārkāpuma pierādījums – tas nozīmē, ka viņš vai viņa kļūst „tīrs” pēc savas gribas.

Sportista diskvalifikācijas periods var tikt ievērojami samazināts, ja viņš vai viņa sniedz ievērojamu palīdzību antidopinga organizācijai, policijai, citai tiesībsargājošai iestādei vai profesionālas organizācijas disciplinārai komisijai, no kuras izriet ar jaunu antidopinga noteikumu pārkāpumu atklājumi (vai iespējas antidopinga organizācijai tos atklāt).

Ko nozīmē būtiska palīdzība? Tas nozīmē detalizētu rakstisku paziņojumu par visu, ko Tu zini par dopinga, ko lietojusi jebkura persona, arī Tu pats. Tas nozīmē arī pilnīgu sadarbību ar atbildīgajām institūcijām, tajā skaitā liecināšanu tiesā, ja tas ir nepieciešams.

Sīkāka informācija Antidopinga kodeksa 10.6.1. un 10.6.2. apakšpunktos.

ĪSS KOPSAVILKUMS PAR DISKVALIFIKĀCIJU

- Ja Tu esi apsūdzēts antidopinga pārkāpumā, Tev var tikt piemērots pagaidu aizliegums piedalīties sacensībās vai arī Tu pats vari brīvprātīgi piekrist pagaidu aizliegumam, t.i. neapstrīdot pret sevi izvirzīto apsūdzību.
- Jebkurš diskvalifikācijas periods sākas
 1. datumā, kad Tu piekriti pagaidu diskvalifikācijai vai piekriti piemērotajām sankcijām vai
 2. apstrīdētajos gadījumos, datumā, kad lēmums tiek pasludināts pēc lietas izskatīšanas.
- Diskvalifikācijas periodā Tu vari piedalīties apstiprinātā antidopinga izglītības programmā.
- Tu vari arī atsākt trenēties ar komandu vai izmantot sporta kluba inventāru:
 1. pēdējos divos mēnešos pirms diskvalifikācijas beigām;
 2. vai laikā, kad līdz diskvalifikācijas perioda beigām palikusi mazāk kā viena ceturtdaļa no visa disvalifikācijas laika. Skatīt 10.12.2. apakšpunktu.
- Piezīme: dažos gadījumos pagaidu aizliegums piedalīties sacensībās ir obligāts. Skatīt 7.9.1. apakšpunktu.

NAUDAS SODS

Kodekss neparedz uzlikt soda naudu par dopingu. Tomēr tas neliedz antidopinga organizācijām paredzēt soda naudas ieviešanu atbilstoši to noteikumiem.

Soda naudas nekad nevar aizstāt vai samazināt diskvalifikācijas periodu.

Turīgākie sportisti nevar atpirkties no diskvalifikācijas perioda izciešanas.

Lai uzzinātu vairāk, skatiet 10.10 pantu.

OBLIGĀTA PUBLISKOŠANA

Ja tiek atklāts, ka Tu esi izdarījis antidopinga noteikumu pārkāpumu, šis fakts tiek publiskots. Tas kalpo kā svarīgs profilaktisks līdzeklis, kas atturētu tos, kas apsver iespēju lietot dopingu.

Antidopinga organizācijai ir jāpublicē sportista vārds, noteikumu pārkāpuma būtība un sankcijas 20 dienu laikā pēc galīgā lēmuma pieņemšanas, izņemot gadījumus, ja sportists nav pilngadīgs.

Ja galīgais lēmums nosaka, ka pārkāpums netika konstatēts, lēmums var tikt publiskots tikai ar sportista piekrišanu. Skatīt 14.3.2 pantu Kodeksā.

KOMANDU SPORTA VEIDI

Ja Tu spēlē komandas sportā un tiek pieķerts dopinga lietošanā, uz Tevi attiecas visi Pasaules Antidopinga kodeksa noteikumi. Turklāt arī Tavai komandai var tikt piemērotas soda sankcijas. Sankcijas, kas tiks piespriestas Tavai komandai, nosaka tā sporta organizācija, kas atbild par sacensībām, kurās Tava komanda piedalās. Skatīt 11. pantu Kodeksā.

IEROBEŽOJOŠI NOTEIKUMI

Jebkurš antidopinga noteikumu tiesvedības process ir jāiesniedz 10 gadu laikā no dienas, kad izdarīts iespējamais pārkāpums. Skatīt 17. pantu Kodeksā.

LIETU IZSKATĪŠANA UN PĀRSŪDZĒŠANA

Vīsiem sportistiem ir tiesības uz taisnīgu un neatkarīgu lietas izskatīšanu. Viņiem arī ir tiesības uz savlaicīgu lietas izskatīšanu.

Ja Tava lieta saistīta ar dalību starptautiskā pasākumā vai, ja Tu esi starptautiskā līmeņa sportists, Tu un citas antidopinga organizācijas var iesniegt apelāciju vienīgi Sporta Šķīrētīesā (CAS). Pretējā gadījumā lēmumu var pārsūdzēt neatkarīgā un objektīvā nacionāla līmeņa instance, kas Latvija ir LSFP Strīdu izskatīšanas komisija. Skatīt 13. pantu Kodeksā.

10 ATPAKAĻ NĀKOTNĒ

Pasaules Antidopinga kodeksa 2015. gada versija nes jaunas izmaiņas.

Tas nodrošina arī jaunas iespējas sportistiem visā pasaulē sacensties tīri un, faktiski, lielākā daļa sportistu arī izvēlas veikt šo ceļu.

Sazinies ar savu sporta federāciju vai VSMC Antidopinga nodaļu par papildus informāciju, kas saistoša Tavam sporta veidam.

Apmeklē WADA tīmekļa vietni, lai uzzinātu vairāk par izglītības un izpratnes veicināšanas programmām.

PIELIKUMI

PIELIKUMS 1 PARAUGU SAVĀKŠANAS PROCESS

11 PARAUGA SAVĀKŠANAS SOĻI

Šis pielikums ir paredzēts, lai sniegtu vispārēju pārskatu par dopinga kontroles procesu.

Lūdzu, ņemiet vērā, īpašas prasības attiecībā uz nepilngadīgajiem un sportistiem ar invaliditāti. Tās var atrast šī pielikuma beigās.

Plašāka informācija ir pieejama Antidopinga nodaļas, WADA un Tavas starptautiskās federācijas mājaslapā.

Galvenais nosacījums visa dopinga kontroles procesa gaitā ir parauga neaizskaramībai. Atkāpes no pamatprasībām dopinga kontroles procedūrai ir pieļaujamas, ja vien tas neietekmē parauga neaizskaramību.

1 SPORTISTA IZVĒLE

Tu vari tikt izvēlēts dopinga kontrolei jebkurā laikā un jebkurā vietā.

2 PAZIŅOŠANA

Dopinga kontrolieris vai asistents Tev paziņos, ka esi izvēlēts dopinga kontrolei. Dopinga kontrolieris vai asistents Tevi informēs par Tavām tiesībām un pienākumiem. Tie paredz arī tiesības pieaicināt pārstāvi, kurš būs klāt visa procesa laikā.

Tevis tiks lūgts parakstīt veidlapu, kas apliecina, ka Tu esi izvēlēts dopinga kontrolei.

3 DOŠANĀS UZ DOPINGA KONTROLES STACIJU

Pēc paziņojuma saņemšanas Tev nekavējoties jādodas uz dopinga kontroles telpu.

Dopinga kontrolieris vai asistents var ļaut Tev aizkavēties pirms došanās uz kontroli, lai, piemēram, piedalītos preses konferencē vai pabeigtu treniņu.

Tomēr, ja Tev ir paziņots, ka Tu esi izvēlēts dopinga kontrolei, dopinga kontrolieris vai asistents būs kopa ar Tevi visu laiku līdz pat paraugu savākšanas procesa beigām.

4 PARAUGA SAVĀKŠANAS TRAUKU IZVĒLE

Tev tiks dota iespēja izvēlēties aizzīmogotus parauga savākšanas traukus. Tu vari izvēlies vienu no tiem. Tev vajadzētu pārliecināties, ka trauki nav bojāti vai netīri. Visu dopinga kontroles laiku Tev pašam ir jādarbojas ar parauga savākšanas inventāru, lai garantētu, ka paraugam nekas netiek pievienots.

5 URĪNA PARAUGA NODOŠANA

Urīna parauga nodošanas laikā, tualetē ir atļauts atrasties tikai Tev un Tava dzimuma dopinga kontrolierim vai asistentam.

Tev tiks lūgts nomazgāt rokas.

Tev tiks lūgts pacelt vai novilkt apģērbu, lai dopinga kontrolieris vai asistents varētu netraucēti noverot urīna parauga nodošanu.

6 URĪNA DAUDZUMS

Dopinga kontrolieris Tev pateiks, kad Tu esi sasniedzis minimālo nepieciešamo urīna tilpumu: 90 ml. Ja sākumā Tu nespēj nodot 90 ml, Tu vēlāk nodosi papildus paraugu tik reizes, kamēr vajadzīgais līmenis tiks sasniegts.

7 PARAUGA SADALĪŠANA

Tev tiks dota iespēja izvēlēties vienu no vairākiem aizzīmogotiem paraugu kodēšanas komplektiem. Tev vajadzētu pārbaudīt, vai komplekts nav bojāts. Atver komplektu. Apstiprini, ka koda numuri uz pudelēm, vākiem un konteineriem sakrīt.

NTev jāsadala urīna paraugs, ielejot vismaz 30 ml B pudelē un atlikušo urīnu A pudelē.

Tev tiks lūgts atstāt nelielu urīna daudzumu urīna savākšanas traukā, lai dopinga kontrolieris vai asistents var izmērīt urīna īpatnējo svaru.

Lej urīnu pats, ja vien Tev nav nepieciešama palīdzība. Tādā gadījumā, Tu vari pilnvarot savu pārstāvi vai dopinga kontrolieri ieliet urīnu Tavā vietā.

8 PARAUGU NOSLĒGŠANA

Pēc tam kad urīns saliets pudelēs, Tev jāaizskrūvē gan A, gan B pudele, līdz tās vairs nevar atskrūvēt. Tādējādi Tavs paraugs ir droši pasargāts no bojāšanas un kodēts ar īpašu numuru. Tev (vai Tavam pārstāvim) un dopinga kontrolierim jāpārbauda, ka pudeles ir noslēgtas pareizi.

9 URĪNA ĪPATNĒJĀ SVARA MĒRĪŠANA

Dopīngas kontroleris izmēris urīna parauga īpatnējo svaru. Ja tas neatbilst noteiktām prasībām, Tev tiks lūgts sniegt vēl vienu paraugu.

10 DOPINGA KONTROLES ANKETAS AIZPILDĪŠANA

Dopīngas kontroles anketā, Tev jānorāda informācija par jebkuru medikamentu - recepšu vai bezrecepšu, vai uztura bagātinātājiem, ko nesen esi lietojis.

Anketā ir arī vieta, kur atzīmēt jebkādas komentārus, kas Tev radušies, par jebkuru dopīngas kontroles procesa posmu.

Tev tiks jautāts, vai Tu piekrīti, ka Tava parauga pārpalikumu anonīmi izmantos antidopīngas pētījumu veikšanai, pēc tam, kad dopīngas kontroles analīze būs pabeigta. Tu vari izvēlēties, piekrist vai nē.

Pārliecinies, lai dopīngas kontroles anketa ir pareizi aizpildīta, īpaši kontroles parauga komplekta koda numuru.

Pārliecinies arī, ka laboratorija kopija neietver jebkādu informāciju, kas varētu Tevi identificēt.

Tev tiks lūgts parakstīt anketu.

Pēc anketas aizpildīšanas, Tu saņemsi savu dopīngas kontroles anketas kopiju.

11 LABORATORIJAS PROCESS

Tavi dopīngas kontroles paraugi tiek iepakoti drošai nosūtīšanai.

Tavi paraugi tiek nosūtīti uz WADA akreditētu laboratoriju. Apstrādājot Tavus paraugus, laboratorijai jāievēro Pasaules Antidopīngas kodeksa Starptautiskais Laboratoriju Standarts.

Vīspirms tiks izanalizēta tava parauga A daļa (A pudele).

Savukārt, Tavs B paraugs tiks droši uzglabāts. To var izmantot, lai apstiprinātu A daļas analīžu rezultātus.

Laboratorija paziņos par Tavu paraugu analīžu rezultātiem atbildīgajai antidopīngas organizācijai (VSMC Antidopīngas nodaļai vai starptautiskajai federācijai) un WADA.

Kā ir ar asins paraugu savākšanu?

Asins paraugu savākšanai tiek piemēroti tādi paši nosacījumi, kas attiecas uz urīna paraugu savākšanu, tai skaitā paziņošanu, identifikāciju, pavadīšanu, inventāra izvēli un dokumentu aizpildīšanu.

Kādas procesa izmaiņas pielāgo ne - pilngadīgajiem un sportistiem ar invaliditāti?

PAZIŅOŠANA

Ja Tu esi nepilngadīgs vai sportists ar invaliditāti, un Tu esi ticis izvēlēts dopinga kontrolei, par šo izvēli var tikt paziņots arī trešajai personai.

PARAUGA SNIEGŠANA

Nepilngadīgajiem un sportistiem ar invaliditāti arī ir tiesības uz sava pārstāvja klātbūtni dopinga kontroles laikā. Tomēr šim pārstāvim nav atļauts būt klāt parauga sniegšanas laikā. Kāpēc? Mērķis ir nodrošināt, ka dopinga kontrolieris pareizi novēro parauga sniegšanu.

Pat ja Tu nolem, ka Tev nav vajadzīga pārstāvja klātbūtne, antidopinga organizācija vai dopinga kontrolieris var lūgt būt klāt trešajai personai.

Ja Tev ir ierobežotas kustības vai ierobežota roku veiklība, Tu vari lūgt savam pārstāvim vai dopinga kontrolierim, lai palīdz Tev tikt galā ar dopinga kontroles inventāru, saliet paraugu pudelēs vai aizpildīt anketu.

Ja Tev ir redzes traucējumi, tavs pārstāvis var pavadīt Tevi visu parauga ņemšanas procedūras laiku, tostarp arī tualetē. Tomēr Tavs pārstāvis nevar būt liecinieks urīna parauga nodošanas laikā. Tavs pārstāvis vai dopinga kontrolieris var izlasīt Tev dopinga kontroles anketu, un Tu vari lūgt savam pārstāvim parakstīt dopinga kontroles anketu savā vārdā.

Ja Tu izmanto pagaidu vai pastāvīgu katetra drenāžu, Tev vajadzētu nomainīt esošo savākšanas maisiņu un drenāžas sistēmu tā, lai varētu iegūt svaigu paraugu.

Ja Tu veic paškatetrizāciju, Tu vari izmantot savu katetru, lai sniegtu paraugu. Šim katetram jābūt jaunā, neatvērta iepakojumā. Ja iespējams, Tu vari izmantot katetru, ko piedāvā dopinga kontrolieris.

Sportista pārstāvis var pavadīt sportistu ar intelektuālās attīstības traucējumiem visu parauga ņemšanas procedūras laiku, tostarp tualetē. Tomēr sportista pārstāvis nebūs liecinieks urīna parauga nodošanas brīdī.

Laboratorijas sportistu nodotos paraugus analizē tikai pēc koda numuriem, nevis pēc sportistu vārdiem.

Laboratorija, kas analizējusi sportista A paraugu, rezultātus paziņo vienlaikus WADA, starptautiskajai un atbildīgajai antidopinga organizācijai.

NELABVĒLĪGU ANALĪŽU REZULTĀTS

Ja Tava parauga A daļā tiek noteikts pozitīvs tests – Antidopinga Kodeksa valodā - “nevēlams analīžu rezultāts” - organizācija, kas atbild par rezultātu administrēšanu veic sākotnējo pārbaudi.

Šī pārbaude izvērtē divas lietas:

1. Vai Tev ir terapeitiskās lietošanas izņēmumu atļauja attiecībā uz vielu, kas atrasta paraugā?
2. Vai parauga savākšana un analīze tika veikta saskaņā ar visām procedūrām?

Tev tiks paziņots **rakstiski** par rezultātiem un Tavām tiesībām attiecībā uz Tava parauga B daļas analīzi.

Ja Tu nolem pieprasīt parauga B daļas analīzi, vai, ja to pieprasa antidopinga organizācija, Tu pats vari piedalīties vai nosūtīt pārstāvi uz laboratoriju dalībai parauga analizēšanas procesā.

Ja Tava parauga A daļā noteikts nevēlams analīžu rezultāts, tiks piemērota **obligāta pagaidu diskvalifikācija**, izņemot īpašus gadījumus. Antidopinga Kodekss sniedz Tev tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu, kuras laikā Tu vari sniegt paskaidrojumus, kuras vajadzētu izmantot arī saistībā ar pagaidu diskvalifikācijas piemērošanu.

Ja parauga B daļas analīze apstiprina A daļas analīzi, Antidopinga Organizācija turpinās rezultātu pārvaldības procesu, kura laikā tev būs tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu un Tavu paskaidrojumu uzklauššanu.

Ja parauga B daļas analīze neapstiprina A daļas analīzi, nekādas turpmākas darbības netiks veiktas, un, protams, jebkura pagaidu diskvalifikācija tiks atcelta.

PIEZĪMES

**WORLD
ANTI-DOPING
AGENCY**
play true

wada-ama.org • facebook.com/wada.ama • twitter.com/wada_ama